



ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Olomouc

Inspekční zpráva

Základní škola Uničov, J. Haška 211, okres Olomouc

J. Haška 211, 783 91 Uničov

Identifikátor školy: 600 140 105

Zřizovatel: Obec Uničov, Masarykovo nám. 1, 783 91 Uničov

Okresní úřad Olomouc, referát školství, Wellnerova 25, 779 00 Olomouc

Termín konání orientační inspekce: 12. - 14. prosinec 2000

Čj.	135 388/00-05051
Signatura	om2cu103

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Uničov, J. Haška 211 je zařazena do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení rozhodnutím Školského úřadu Olomouc čj. 389-02-02 jako příspěvková organizace. Jejimi součástmi jsou školní družina s pěti odděleními a školní jídelna.

Ve školním roce 2000/2001 navštěvuje dvacet šest tříd 1. - 9. ročníku 495 žáků. Na výchovně-vzdělávací činnosti se podílí 39 pedagogických pracovníků.

Ve školním roce 2000/2001 se vyučuje podle následujících vzdělávacích programů (VP):

- ve třídách 1. - 9. ročníku podle VP Základní škola čj. 16 847/96-2
- ve třinácti třídách 2. - 9. ročníku podle VP Základní škola s učebním plánem pro třídy s rozšířeným vyučováním hudební výchovy (RVHv) čj. 21 969/96-22

K 1. září 2000 již nebyla otevřena třída 1. ročníku s RVHv.

Jako povinný cizí jazyk si mohou žáci zvolit anglický jazyk nebo německý jazyk.

Při škole již třicet dva let úspěšně pracuje Uničovský dětský pěvecký sbor, který každoročně pořádá celostátní přehlídky dětských pěveckých sborů ze základních škol s RVHv a školních pěveckých sborů.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Česká školní inspekce hodnotila ve vybraných třídách 1. a 2. stupně školy podmínky a průběh vzdělávání v předmětech český jazyk, německý jazyk, matematika, informatika, pracovní činnosti, hudební výchova a tělesná výchova. V návaznosti na kvalitu vzdělávání byla hodnocena úroveň řízení v oblastech plánování, organizování, kontrolních mechanismů, vedení a motivování pracovníků.

Společná zjištění

Hodinové týdenní dotace sledovaných vyučovacích předmětů jsou v učebním plánu přiděleny v souladu se schválenými učebními dokumenty. V 6. - 9. ročníku rozhodl ředitel školy o zvýšení celkové minimální hodinové dotace předmětů český jazyk a matematika o jednu vyučovací hodinu v ročníku a vytvořil tak žákům širší prostor ke zvládnutí učiva těchto předmětů.

Pět učitelek vyučujících ve třídách na 1. stupni nemá požadovanou kvalifikaci.

Z hlediska podnětnosti prostředí nejsou zajištěny žákům optimální podmínky pro výuku. Estetika většiny učeben je negativně poznamenána zašlou a poškozenou malbou stěn a často již značně opotřebovaným nábytkem. Velikost žakovského nábytku vždy neodpovídala vzrůstu všech žáků.

1. stupeň

Český jazyk

Probírané učivo se shodovalo s obsahem učebních osnov. Příprava učitelů na výuku předmětu český jazyk byla dokumentována tematickými plány učiva, které vykazují dílčí nedostatky a nepřesnosti. Například pro čtení a literární výchovu u většiny vyučujících obsahují pouze výběr článků v příslušném měsíci bez konkrétních úkolů souvisejících s rozvojem čtenářských

dovedností a literární výchovou.

Pracovní prostředí z hlediska prostorových podmínek zpravidla odpovídá počtům žáků ve třídách a potřebám vzdělávání. V učebnách 1. ročníku však chybí odpočinkové kouty, které jsou potřebné pro relaxaci a uvolnění žáků v návaznosti na pokles jejich výkonnosti a projevující se únavu. Ve všech třídách byl důsledně dodržován pitný režim.

Inventář kabinetu 1. stupně postrádá nové demonstrační pomůcky (nástěnné přehledy, obrazové soubory a dostatek vhodných nahrávek literárních ukázek a výukový software). Zejména s ohledem na žáky s diagnostikovanou vývojovou poruchou učení chybí vybavení pro manipulaci a hru (kostky s písmeny, textilní písmena, magnetické tabulky s písmeny, bzučáky, stavebnice, skládačky, tvrdé a měkké kostky aj.). Tyto nedostatky učitelky kompenzovaly zhotovováním vlastních materiálů, které při vyučování účelně využívaly.

Struktura hodin odpovídala výukovým cílům. Učitelky zadávaly organizační pokyny srozumitelně a přiměřeně žakovským schopnostem, zohledňovaly zvláštnosti a potřeby žáků se specifickými vývojovými poruchami učení, žáků z málo podnětného rodinného prostředí a slabými prospěchovými výsledky. V hodinách převládalo upevňování a prohlubování vědomostí a dovedností opakováním a procvičováním. Práce s učebnicemi a pomůckami byla efektivní, méně rozmanité bylo využívání různých metod a forem práce. Ojedinelé byla zaznamenána práce ve skupinách.

Vstupní motivace byla omezena pouze na oznámení cílů a programu vyučovacích hodin, pouze v jedné hodině slohu velmi vhodně využila učitelka období Vánoc a spojila je s kulturními prožitky a hudebními dovednostmi žáků.

Převažující pozitivní hodnocení žáků pomáhalo udržovat pracovní tempo, které ovšem nedostatečným dodržováním psychohygienických zásad (větrání, změny pracovních míst, relaxační uvolnění) narušovali někteří hyperaktivní žáci.

Komunikace se žáky byla založena na vzájemné důvěře, žáci přistupovali k výuce předmětu český jazyk převážně pozitivně.

Kvalitu výuky v předmětu český jazyk na 1. stupni hodnotí ČŠI jako průměrnou.

Hudební výchova a tělesná výchova

Hospitační činnost ČŠI se soustředila na výuku hudební výchovy ve třídách, které nepracují podle učebního plánu s RVHv.

Učitelky mají vypracovány tematické plány učiva. Ve sledovaných ročnících předmětu hudební výchova plány kopírují obsah učebnice a neodpovídají zcela učebním osnovám. Výjimkou je rozvržení učiva pro 5. ročník, které naplňuje obsah osnov. V tělesné výchově se při dlouhodobém plánování projevila nedostatečná komunikace učitelek navazujících ročníků, nebyla patrná kontinuita učiva. Do plánů učiva nebyla zahrnuta všechna témata, která osnovy doporučují, a současně má pro ně škola podmínky. Průběh hodin obou předmětů vypovídal o podrobné přípravě na vyučování.

Z organizačních důvodů jsou hodiny tělesné výchovy některých tříd zařazeny v úvodu vyučování, v některých dalších třídách jsou vyučovány v dvouhodinovém bloku, což ČŠI z hlediska psychohygieny nepovažuje za vhodné.

Prostory tělocvičny jsou malé a nevzhledné. Náradí je zastaralé a některá náčiní nejsou v potřebném množství. Velmi dobrou úroveň z hlediska vybavenosti má odborná učebna hudební výchovy. V kmenových učebnách nebylo zajištěno dostatečné vybavení pro výuku, žáci některých tříd neměli k dispozici jednotné učebnice.

Struktura hodin hudební výchovy zajišťovala převážně rozvoj všech podstatných hudebních

složek (dechová, rytmická, intonační cvičení). Učitelky jen velmi málo využívaly hudební nástroje, vhodně používaly didaktickou techniku. Učivo bylo interpretováno věcně správně. Efektivita výchovně-vzdělávacího procesu v tělesné výchově byla snížena nedostatečným zařazováním různých forem práce, např. činnosti ve dvojicích či vícečlenných družstvech. Výukové cíle byly splněny.

V hudební výchově byli žáci v úvodu i v průběhu vyučování vhodně motivováni, především tématem Vánoc. V úvodu výuky tělesné výchovy byli žáci pouze seznámeni s programem vyučovacích hodin. V průběhu vyučování tělesné výchovy byli žáci málo podněcováni k lepším výkonům. Analýza chyb nebyla prováděna v dostatečné míře. Závěrečná hodnocení v obou předmětech byla většinou neadresné, nebyly hodnoceny individuální výkony žáků.

Komunikace mezi učiteli a žáky byla velmi dobrá. Negativně působilo mnohdy nevhodné chování žáků, a to i v nižších ročnících 1. stupně.

Na základě zjištěných skutečností je výuka hudební výchovy hodnocena jako velmi dobrá. Kvalita výuky tělesné výchovy byla průměrná.

2. stupeň

Český jazyk

Kvalita výuky předmětu český jazyk byla hodnocena ve vyučovacích hodinách jazykového vyučování, slohu a literatury ve všech ročnících 2. stupně. Výuka probíhala podle tematických plánů učiva, při jejichž zpracování učitelky respektovaly obsah i časovou návaznost učebních osnov pro jednotlivé ročníky. Z kontroly zápisů v třídních knihách a záznamů v sešitech žáků vyplývá plnění učebních osnov.

Vzdělávací cíle vyučovacích hodin vycházely z požadavků učebních osnov a podle potřeby byly vhodně přizpůsobeny složení třídy. V průběhu výuky se je dařilo plnit.

Odbornou a pedagogickou způsobilost pro výuku daného předmětu splňují všechny učitelky. Většina z nich má již mnohaleté praktické zkušenosti, což spolu s jejich kvalifikací příznivě ovlivnilo kvalitu výuky.

Prostory kmenových učeben, v nichž pravidelně probíhá výuka českého jazyka, mají účelné tematické vybavení a výzdobu (příruční knihovny s jazykovými příručkami a potřebnou beletrii, nástěnné mluvnické přehledy a někde i didaktická technika), které byly při výuce často a efektivně využívány.

Ucelená řada používaných učebnic pro jazykové vyučování a sloh vyhovuje zvolenému vzdělávacímu programu. Pro výuku literatury mají nové učebnice žáci 8. a 9. ročníku, aktualizace učebnic pro 6. a 7. ročník je již připravena. Fond školní knihovny se doplňuje odbornou, metodickou a encyklopedickou literaturou podle požadavků učitelů a finančních možností školy. Jazykových příruček je ve škole dostatek, chybí nové pomůcky pro výuku literatury. Některé zastaralé mluvnické přehledy je nutné nahradit novými.

Vhodným zařazením předmětu do rozvrhu hodin jednotlivých tříd byla hlediska psychohygieny respektována. V průběhu vyučovacích hodin učitelky zpravidla dbaly na uvolnění a potřebnou relaxaci žáků zařazením snadného, případně zábavného úkolu.

Struktura vyučovacích hodin odpovídala specifickým cílům a obsahu výuky předmětu český jazyk. Pedagogické zkušenosti učitelek se pozitivně projevily v promyšlené a účelné organizaci práce a v použitých učebních metodách. Přesné, srozumitelné pokyny udělovaly s klidnou a vlídnou modulací hlasu. Zažité a upevněné pracovní návyky při často opakujících se činnostech (mluvní cvičení, literární referáty, jazykové rozbory, pravopisná cvičení aj.)

napomáhaly optimálnímu využití času a úspěšnému plnění stanovených vzdělávacích cílů. Učitelky řídily výuku frontálně s ojedinělou diferenciací a skupinovou prací. Vzhledem k menšímu počtu žáků ve třídách dostávali žáci dostatek příležitostí k aktivnímu uplatnění. Činnostní pojetí vzdělávání s aktivním přístupem žáků k výuce se úspěšněji dařilo uplatnit ve vyučovacích hodinách slohu a literatury, v menší míře v jazykovém vyučování. Žáci využívali při zadávaných úkolech osvojené vědomosti, vlastní zkušenosti a poznatky ze života, z literatury a z regionálních dějin a zeměpisu. Názornosti výuky a pochopení učiva přispěly použité pomůcky a citace vhodných ukázek z literatury a samostatných prací žáků. Chybějící pomůcky nahrazovaly učitelky vlastnoručně zhotovenými jednoduchými pomůckami.

Účinná motivace, a to zejména při výuce slohu a literatury, objektivní, převážně pozitivní hodnocení a klasifikace žáků měly příznivý vliv na efektivitu a průběh vyučovacího procesu. Učitelky respektovaly individuální dispozice žáků a zohledňovaly při hodnocení výkony žáků se specifickými vývojovými poruchami učení. V žakovských knížkách měli žáci zapsanou klasifikaci ze všech složek českého jazyka a v přiměřeném počtu.

Mezi žáky a učitelkami se projevovaly vstřícné vztahy se vzájemným porozuměním a respektováním. Na základě přirozené autority vytvořily učitelky příjemnou a klidnou pracovní atmosféru.

Jejich kultivovaná verbální a neverbální komunikace pozitivně působila na úroveň a rozvoj vyjadřování žáků.

Výuka českého jazyka na 2. stupni měla velmi dobrou úroveň.

Německý jazyk

ČŠI hodnotila kvalitu výuky povinného předmětu německý jazyk ve vybraných třídách 6. - 9. ročníku.

Současná organizace vyučování v předmětu německý jazyk, kterou zajišťuje jeden učitel, nemožňuje dělit početné skupiny žáků sedmých a osmých tříd, což nepříznivě ovlivňuje kvalitu výuky a zejména sníženou možnost všech žáků aktivně se zapojit.

Plánování výuky vychází z učebních osnov, podle nichž vyučující naplánoval učivo pro jednotlivé ročníky na tento školní rok. Učební osnovy jsou plněny.

Velmi malá a provizorně zařízená učebna, ve které může probíhat výuka německého jazyka jen některých skupin s menším počtem žáků, se nachází v rušné části u vchodu do školní budovy. Učební prostředí s nevhodným uspořádáním žakovského nábytku, s malou tabulí, bez vybavení potřebnou didaktickou technikou, s uskladněnými pomůckami pro jiný předmět působí na žáky nepodnětně a znesnadňuje i práci učitele.

Pro výuku německého jazyka je zvolena a průběžně doplňována jednotná řada učebnicového souboru výtisky s novou pravopisnou normou. Ve škole jsou k dispozici další alternativní učebnice, které umožňují učitelům čerpat vhodné učební texty a cvičení, nástěnné mluvnické přehledy, mapy německy mluvících zemí, slovníky a radiomagnetofon. Ve sledovaných vyučovacích hodinách měl učitel připraveny pro samostatnou práci žáků nakopírované texty. Žáci ani škola neodebírají vhodné časopisy v německém jazyce.

Zařazení předmětu do rozvrhu hodin a organizace výuky respektovaly obecné didaktické a psychohygienické zásady. Ve vyučování nebyli žáci přetěžováni náročnými úkoly ani nepřiměřeně zadávanou domácí přípravou.

Stanovené cíle vyučovacích hodin vyplývaly z obsahu učebních osnov, ale zvolené výrazně převažující písemné činnosti žáků neodpovídaly současnému pojetí výuky cizího jazyka. Jako pozitivum hodnotí ČŠI organizaci výuky vedenou vyučujícím v německém jazyce, žáci však

měli nedostatek příležitostí rozvíjet cílovou komunikativní dovednost - ústní vyjadřování. Při výuce mladších žáků chyběla např. reprodukce a obměňování mikrodialogů, formulace jednoduchých otázek a odpovědí. I starší žáci měli velmi málo možností komplexně rozvíjet řečové dovednosti. Některé dílčí úkoly se nedařily žákům plnit úspěšně.

Vstupní motivaci a závěrečné zhodnocení výkonů žáků sledované vyučovací hodiny postrádaly. Učitel se snažil získat zájem žáků o výuku např. využitím soutěže a zařazením tajenky. Jako průběžný a často využívaný motivační faktor působila pochvala a pozitivní oceňování každého úspěchu jednotlivých žáků.

Učitel svým citlivým a vlídným jednáním navozoval přátelskou atmosféru, kterou zejména žáci vyšších ročníků často narušovali nevhodným chováním a projevovaným nezájmem o výuku. V komunikaci učitele směrem k žákům chyběla důslednost v dodržování pravidel chování. Tato skutečnost měla nepříznivý vliv na kvalitu výuky nejcitelněji ve vyšších ročnících.

Kvalita výuky v předmětu německý jazyk je hodnocena jako průměrná.

Matematika

Předmět je vyučován v souladu s obsahem učiva zvoleného vzdělávacího programu. Porovnáním zpracovaných tematických plánů učiva nebyla zaznamenána obsahová duplicita. Plánování a příprava výuky měly velmi dobrou úroveň.

Výuku předmětu zajišťují vyučující s odbornou a pedagogickou způsobilostí.

Vyučování probíhalo ve dvou odborných učebnách matematiky. Vystavené modely geometrických těles byly z části již poničené a pro použití ve výuce naprosto nevhodné. Vybavení kabinetu matematiky učebními pomůckami je na dobré úrovni, pomůcky jsou podle finančních možností školy průběžně doplňovány a modernizovány. Učební pomůcky k zefektivnění výuky byly využity ojediněle. Žáci používali vhodné učebnice matematiky, pro všechny ročníky 2. stupně byla zakoupena ucelená řada. Z hlediska relaxace a psychohygieny měla sledovaná výuka rezervy. Celkově jsou materiální a psychohygienické podmínky na průměrné úrovni.

Vyučování bylo vedeno převážně frontálním způsobem. Opakování probíhalo ústním prověřováním znalostí žáků nebo společným písemným řešením příkladů s následným vyhodnocením úspěšnosti. Tímto způsobem bylo také procvičováno a upevňováno nové učivo. Většina hodin se vyznačovala dobře promyšlenou organizací, vhodně použitými metodami a formami práce, důsledně uplatňovaným přiměřeným pracovním tempem, společným vyvozováním učiva, častým poskytováním zpětné vazby a přátelským a vstřícným přístupem učitelů k žákům. Nebyla opomenuta práce s chybou. Řada žáků odpovídala na otázky jen heslovitě, nebyli vedeni k možnosti využít k odpovědím položené otázky. ČŠI zaznamenala ojedinělé využití diferencované výuky, bystřejší žáci řešili samostatně zadané příklady, vyučující se individuálně věnovala pomalejším žákům, pak následovalo společné vyhodnocení. Závěrečné shrnutí učiva a zhodnocení práce žáků zpravidla chyběla. Z analýzy náhodně vybraných žakovských knížek vyplynulo, že při hodnocení práce žáků převažuje písemné zkoušení, četnost známek byla dostatečná. V průběhu výuky někteří učitelé kladně hodnotili dílčí výkony žáků. V užití vstupní a průběžné motivace zjistila ČŠI rezervy. Žáci s individuálními vzdělávacími potřebami byli zohledněni.

Vyučovací hodiny probíhaly většinou v příznivé atmosféře, patrné byly pozitivní vztahy mezi žáky a učiteli. Pravidla vzájemné komunikace byla zpravidla žáky akceptována, objevila se však i značná nekázeň, kterou vyučující benevolentně přehlížela, což mělo negativní dopad na kvalitu výuky. Přátelský způsob diskuze vyučujících se žáky pomáhal i průměrně nadaným žákům absolvovat vyučovací hodiny bez nežádoucího stresu.

Výuka matematiky je celkově hodnocena jako průměrná.

Informatika

Informatika je v učebním plánu školy zařazena jako volitelný předmět pro žáky devátých tříd s dvouhodinovou týdenní dotací. Třídy se na výuku dělí na chlapce a děvčata. Obsahovou náplň předmětu a její rozvržení na celý školní rok provedli vyučující s ohledem na materiálně-technické podmínky školy. Z tohoto hlediska se jeví vybrané tematické celky jako vhodné. Personálně je výuka zajištěna dvěma vyučujícími, kteří jsou pro výuku odborně i pedagogicky způsobilí.

Počítačová učebna je vybavena čtrnácti počítači s různými procesory a dvěma jehličkovými tiskárnami. Počítače nejsou multimediální a doposud nejsou připojeny na mezinárodní počítačovou síť Internet. Z hlediska programového vybavení jsou v počítačích instalovány MS-DOS 6.22, Windows 3.1 a textový editor T602. Technické parametry i programové vybavení přístrojů v učebně jsou z dnešního pohledu již překonané a neodpovídají soudobým požadavkům moderního a efektivního vyučování. Pro výuku informatiky, v podobě jak je školou naplánována, jsou však na dostačující úrovni. Vybavení učebny není v dalších předmětech využíváno (mimo praktické činnosti).

Výuka ve sledovaných hodinách se opírala o věcně správný výklad a obsahově byla zaměřena na ovládání programů Write a Paintbrush v prostředí Windows 3.1. Důraz byl kladen především na kvalitní průpravu pro zvládnutí rychlého a správného psaní na počítači a na dovednost vytvořit vlastními silami různé propagační materiály. Pozitivně je hodnocena možnost individuální praktické činnosti s počítačem (jeden žák u počítače), a tím uplatnění jejich kreativity a samostatného myšlení. Náročnost a dobře volené pracovní tempo odpovídaly schopnostem i věku žáků a vzhledem k jejich nízkému počtu mohli vyučující uplatňovat individuální přístup. Průběžně žáky motivovali, důsledně jim poskytovali kontrolní zpětnou vazbu. Přínosem pro zefektivnění vyučování byly připravené vlastní metodické materiály i písemné pomůcky pro žáky. Četnost klasifikace v žákovských knížkách byla malá.

Vyučující vytvářeli dostatečný prostor pro vyjádření vlastního názoru žáků, při vyučování panovala atmosféra vzájemné důvěry, nežádoucí projevy v chování žáků nebyly zaznamenány. Také spolupráce mezi žáky byla na velmi dobré úrovni.

Škola se pravidelně zúčastňuje tradiční soutěže pro žáky základních škol v psaní na počítači. Opakované úspěchy v těchto soutěžích svědčí o kvalitě výuky.

Výuka informatiky je hodnocena jako velmi dobrá.

Praktické činnosti

Předmět je vyučován v jednohodinové týdenní dotaci s výjimkou IV. C a V. A, kde v souladu s učebním plánem probíhá výuka v rozsahu dvou vyučovacích hodin týdně. Zařazení tematických celků do jednotlivých ročníků vychází z doporučení učebních osnov. I přes určitou nesystematičnost v plánování (nejednotnost témat v některých paralelních třídách

na 2. stupni) je ve výběru obsahové náplně předmětu sledováno, aby se žáci seznámili v průběhu školní docházky s co nejširším okruhem tematických celků. Různorodost zařazených témat dává předpoklady pro utváření širšího okruhu praktických dovedností žáků a má pozitivní vliv na jejich profesionální orientaci. Žáci si mohou praktické dovednosti prohlubovat ve volitelných předmětech, jimiž jsou technické činnosti, informatika a technické kreslení. Tematické plány zpracované vyučujícími vycházejí z učebních osnov, obsahují většinou i přehled plánovaných činností a výrobků, včetně časového rozvržení učební látky

v průběhu školního roku.

Výuka předmětu je na 2. stupni plně zabezpečena vyučujícími se stanovenou odbornou a pedagogickou způsobilostí. Méně příznivá situace je v tomto směru na 1. stupni, kde je kvalifikovaně vyučováno přibližně jen 45 % všech vyučovacích hodin. Tato skutečnost však kvalitu výuky zásadním způsobem negativně neovlivnila.

Prostorové podmínky a materiálně-technické zabezpečení umožňují plnit učební osnovy předmětu. Pro výuku praktických činností slouží cvičná kuchyň s místností pro stolování, počítačová učebna, pozemek se skleníky a dílna s dostatečným počtem pracovních míst, velmi dobře vybavená ručními nástroji. Pro potřeby žáků 1. stupně mají vyučující jen omezený výběr i množství vhodných stavebnic pro montážní a demontážní práce.

Zařazením předmětu většinou na poslední vyučovací hodiny (na 1. stupni) není dostatečně využito jeho funkce pro obnovení pracovních schopností žáků v následujícím vyučování.

V souladu s charakterem předmětu a stanovenými výukovými cíli sledovaných hodin bylo vhodně využito metody praktických cvičení. Na 1. stupni učitelé uplatňovali spíše frontální řízení práce s postupným prováděním jednotlivých pracovních operací, na 2. stupni převládala samostatná práce žáků se společným námětem. Výběr a náročnost výrobků odpovídaly možnostem žáků, respektováním jejich individuálního pracovního tempa byly vytvářeny vhodné podmínky pro jejich seberealizaci. Možnost diferencovat zadání byla využita jen ojediněle.

Všechny sledované vyučovací hodiny měly odpovídající stavbu, dobrou organizaci a byly dostatečně zabezpečeny potřebným materiálem a nástroji. Vytváření manuálních dovedností bylo vhodně propojeno s prvky výtvarné výchovy. Žáci měli možnost uplatnit svou tvořivost a fantazii. V případě potřeby poskytovali vyučující žákům pomoc, radu, vhodně reagovali na zjištěné nedostatky, vedli žáky k pořádku na pracovním místě i bezpečnosti při práci. Po stránce metodické byly v práci některých vyučujících zjištěny dílčí nedostatky. Jejich pozornost byla soustředěna spíše na dokončení výrobku než na důsledné vytváření praktických dovedností žáků. Byla preferována méně vhodná slovní instruktáž před praktickým předvedením pracovní operace.

Učivo informativního charakteru bylo prezentováno za spoluúčasti žáků, vyučující jim vytvářeli prostor pro vyjádření vlastních názorů a uplatňování zkušeností k dané problematice. Důraz byl kladen na jejich aktivní vyhledávání informací a vytváření širších logických souvislostí spojených s volbou povolání.

V průběhu prováděných praktických činností byli žáci motivováni pochvalou, průběžnou informovaností o svém výkonu, vzorovými výrobky a jejich praktickou upotřebitelností. V závěru hodin byla práce žáků většinou společně vyhodnocena, jejich snaha byla oceněna slovní pochvalou, taktně bylo upozorněno i na případné nedostatky. Jen ojediněle byli žáci vedeni k sebehodnocení a spolupráci.

Rozvoji komunikativních dovedností žáků, který se vzhledem k některým výukovým cílům nabízel, však nebyla věnována patřičná pozornost. Vyvozování pracovního postupu žáky a spojení této činnosti s rozvojem jejich komunikativních dovedností nebylo využíváno.

Kvalita výuky předmětu praktické činnosti byla průměrná.

Hodnocení kvality vzdělávání ve sledovaných předmětech

Na základě zjištěných skutečností hodnotí Česká školní inspekce celkově kvalitu vzdělávání jako průměrnou.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Koncepční záměry dlouhodobého rozvoje, které zpracoval ředitel školy k 30. 8. 2000, předložil České školní inspekci současně jako celoroční plán činnosti školy. Obsahují rámcové a jen zčásti konkrétní úkoly pro výchovně-vzdělávací práci školy a pěveckého sboru, organizační, personální a materiální zabezpečení činnosti školy bez uvedení organizačního zajištění, tj. časového vymezení a určení zodpovědnosti. Plánované cíle jsou většinou deklarovány obecně, jen částečně vycházejí z analýzy stavu vzdělávání a pouze okrajově reagují na zjištěné nedostatky a problémové tendence v činnosti školy, např. v oblasti dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků a jejich stabilizace. Úkoly na úseku modernizace a údržby školní budovy jsou stanoveny jasně, někdy až detailně, se zřizovatelem byly projednány 15. září 2000. Z hlediska dlouhodobého rozvoje školy není plánování dostatečně efektivní, funkční a není pojato jako ucelený organicky propojený systém. Ředitel školy nedoložil, jakým způsobem reagoval a jak využil při plánování případné podněty a připomínky vedoucích učitelů ročníků na 1. stupni a vedoucích učitelů předmětů na 2. stupni.

Aktuální plánování činnosti školy je prováděno formou týdenních plánů činnosti školy, v nichž jsou stanoveny konkrétní termínované úkoly organizačního charakteru včetně odpovědnosti pracovníků. Byly vždy předem projednány na pracovních poradách a jsou pracovníkům průběžně prezentovány na informační tabuli vedení školy.

Ze zápisů z jednání pedagogické rady a pracovních porad je však zřejmá jen ojedinělá průběžná konfrontace mezi cíli a skutečnou úrovní jejich plnění. Analýza úkolů a zpětná vazba nejsou ředitelem dostatečně využívány.

Učební plány školy, jednotlivých ročníků a tříd s rozšířeným vyučováním jazyků byly sestaveny v souladu se schválenými učebními dokumenty a také s ohledem na zájmy a potřeby žáků, např. nepovinná výuka cizích jazyků v 2. a 3. ročníku, německého jazyka jako druhého cizího jazyka pro žáky 7., 8. a 9. ročníku (podmínka pedagogické a odborné způsobilosti je dodržena), šest skupin nepovinného předmětu sborový zpěv. Velký zájem žáků o výuku informatiky nemohla škola zatím uspokojit vzhledem k současnému technickému vybavení učebny výpočetní techniky.

Žákům, pro které pracovníci odborných pracovišť doporučili zohlednění dle Metodického pokynu MŠMT ČR k zajištění péče o děti se specifickými vývojovými poruchami učení v mateřských a základních školách čj. 23472/92-21, poskytují vyučující v předmětech jazykového vyučování speciální péči.

Plánování je z hlediska celkového rozvoje školy nesystematické, má průměrnou úroveň.

Organizování

Organizační uspořádání školy má svá stanovená pravidla. Organizační schéma jednoznačně stanovuje pracovníky (ředitel, jeho zástupci, vedoucí školní jídelny, vedoucí školní družiny, školník), kteří mají vymezeny jasné kompetence, což ve svém důsledku umožňuje účinné

řízení. V oblasti výchovně-vzdělávací i v mimoškolní činnosti se chod školy řídí vnitřním řádem a rozvrhem hodin. Řád školy neobsahuje ustanovení o povinnostech pracovníků školy, což je v rozporu s § 15 vyhlášky MŠMT ČR č. 291/1991 Sb., o základní škole, ve znění pozdějších předpisů. ČŠI shledala nedodržení stanovené minimální délky přestávky mezi

5. a 6. vyučovací hodinou, tím je porušen § 9 odst. 2, vyhlášky MŠMT ČR č. 291/1991, o základní škole, ve znění pozdějších předpisů.

Poradními orgány ředitele jsou širší vedení školy a pedagogická rada. Širší vedení školy, které zahrnuje ředitele, jeho dva zástupce, výchovného poradce, vedoucí školní družiny a zástupce odborové organizace, se schází podle potřeby k řešení organizačních a provozních otázek. Ze zápisů z jednání širšího vedení a pedagogické rady vyplývají konkrétní úkoly a povinnosti pro pracovníky školy. Na metodickém vedení pedagogických pracovníků na 1. stupni se podílejí ročníkové učitelky, na 2. stupni vedoucí učitelé pro jednotlivé předměty. Činnost těchto metodických orgánů není systematická (náplň práce byla stanovena pouze u ročníkových učitelek), ředitel školy nevyužívá cíleně jejich potenciál při řízení školy.

Vnitřní informační systém je funkční a je založen na možnosti každodenního osobního kontaktu pracovníků s vedením školy a na pravidelných provozních a organizačních poradách. Operativně svolávané porady řeší aktuální problémy školy. Žákům jsou informace předávány prostřednictvím školního rozhlasu a třídními učiteli.

Rodiče jsou o prospěchu a chování či problémech svých dětí informováni ze záznamů v žákovských knížkách a při setkání s učiteli na třídnických schůzkách, které se konají dvakrát ročně. Rodiče mají dále možnost každodenní konzultace s vedením školy v odpoledních hodinách. O všech jednáních s rodiči jsou vedeny podrobné písemné záznamy. Spokojenost rodičů s informovaností o školních výsledcích svých dětí vyplynula i z dotazníků ČŠI, které byly rodičům zaslány v průběhu inspekce.

Za velmi dobrou považuje ředitel spolupráci se Sdružením rodičů a přátel školy (SRPŠ), které vyvíjí směrem ke škole velmi aktivní činnost. Ze zápisů z jednání výboru SRPŠ je zřejmé, že náměty a připomínky rodičů k činnosti školy jsou projednávány, je k nim vyžadováno stanovisko ředitele školy a jsou činěny závěry, které vedení školy akceptuje.

Na veřejnosti se škola výrazně prezentuje řadou svých aktivit. Mezi nejvýznamnější náleží pořádání celostátních přehlídek školních dětských pěveckých sborů, organizace vánočních a dalších příležitostných koncertů pro veřejnost, vydávání školního časopisu, účast na soutěžích žáků v psaní na počítači. Významná je také velmi dobrá spolupráce s dalšími školami a školskými zařízeními ve městě. Škola poskytuje své prostory pro ženské i mužské pěvecké sbory a publikuje v městských novinách.

Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1999/2000 není zpracována v souladu s § 17e odst. 2, zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Postrádá požadované údaje o pracovnících, jejich kvalifikaci, praxi a způsobilosti. Výroční zpráva nebyla prokazatelně projednána s pracovníky školy, došlo tak k porušení § 17g zákona 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Při namátkové kontrole třídních knih byly zjištěny neodučené hodiny předmětu praktické činnosti ve dnech 25. 10., 1. 11., 8. 11., 15. 11. ve spojené třídě VIII. B, C. Ve třídě IX. B nebyly odučeny předměty praktické činnosti ve dnech 18.10., 15.11, občanská výchova 13.11., informatika 27. 9., 1.11, 8. 11., rodinná výchova 27. 9., konverzace v anglickém jazyce 16.11., 30.11., anglický jazyk a německý jazyk 30.11. V uvedených případech nezajistilo vedení školy výuku. Nedodržením schváleného učebního plánu byl v uvedených předmětech a třídách porušen § 3 odst. 1 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

V organizování činnosti školy byly zjištěny závažné nedostatky v dodržování obecně závazných předpisů, tato oblast řízení má pouze vyhovující úroveň.

Vedení a motivování pracovníků

Základem pro operativní řízení jsou týdenní plány činnosti, pravidelné i aktuálně organizované porady a osobní pohovory s pracovníky. Uvádění začínajících učitelů zabezpečují na 1. stupni ročníkové učitelky, na 2. stupni zkušení učitelé. Vedení pracovníků prostřednictvím ročníkových učitelů a vedoucích předmětů postrádá větší systematickosti a vzájemnou provázanost.

Motivace pracovníků je založena především na stanovených kritériích pro přidělení nenárokových složek platu. Plošné přidělování určité finanční částky všem pracovníkům školy však není motivační. S kritérii, která byla projednána s odborovou organizací, byli všichni pracovníci seznámeni. Hodnocení pracovníků je prováděno pravidelně v souvislosti se změnou osobního příplatku. Iniciativa pracovníků je oceňována také formou odměn.

Vedení školy podporuje další vzdělávání pedagogických pracovníků především v oblasti cizích jazyků. Učitelé navštěvují dlouhodobé kurzy i jednotlivé semináře v souladu s potřebami školy. S ohledem na finanční prostředky je nakupována dle požadavků učitelů odborná literatura, pro potřeby výuky škola odebírá několik odborných a metodických periodik.

Vedení a motivování pracovníků je na průměrné úrovni.

Kontrolní mechanismy

Ve škole je uplatňován promyšlený kontrolní systém s konkrétním vymezením sledovaných oblastí pro jednotlivé členy jejího vedení. Kontrolní činnost je prioritně zaměřena na výsledky výchovně-vzdělávací práce. V tomto směru jsou pravidelně a dlouhodobě vyučujícími využívány čtvrtletní prověrky z českého jazyka a matematiky a kontrolní ročníkové práce zadávané vedením školy. Podklady získané jejich kvantitativním i kvalitativním vyhodnocením a srovnáváním výsledků v rámci paralelních tříd vede k přijímání opatření ke zkvalitňování práce vyučujících. Výsledky prověrek zadávaných vedením školy jsou také porovnávány se závěrečnou klasifikací.

Ředitel školy průběžně pracuje s informacemi získanými zejména kontrolou dodržování povinností učitelů vyplývajících z pracovního řádu, pedagogické dokumentace vedené třídními učiteli, sledováním úrovně znalostí žáků při zastupování aj. Ukládá příslušná nápravná nebo preventivní opatření vztahující se např. k bezpečnosti a ochraně zdraví žáků, ke sjednocování přístupu vyučujících při řešení kázeňských přestupků žáků, ke klasifikaci nebo vedení dokumentace třídních učitelů.

Kontrolní činnost vedení školy vztahující se k výchovně-vzdělávacímu procesu je plánovitá a čtená. Je cíleně zaměřena na určité předměty, ročníky a v tomto školním roce především na práci nových členů pedagogického sboru. Závěry z hospitační činnosti ředitele školy jsou konkrétní, hospitační záznamy ředitele školy velmi podrobně vypovídají o kvalitě sledované vyučovací hodiny a svědčí o jeho komplexnějším pohledu na práci vyučujících. Závěry byly projednávány s jednotlivými učiteli, méně již vedení školy využívá zobecnění získaných poznatků při plánování a jejich pravidelného prezentování na poradách s vyučujícími.

Dostatečná pozornost nebyla věnována kontrole zpracovaných časově tematických plánů učiva.

Rozsah a účinnost kontrolních mechanismů jsou velmi dobré.

Hodnocení kvality řízení

Řízení školy má průměrnou úroveň.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Podkladová inspekční dokumentace a dotazník ředitele školy před inspekcí
- Rozhodnutí Školského úřadu Olomouc o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 389-02-02 ze dne 4. 12. 1998
- Koncepční záměry dlouhodobého rozvoje a týdenní plány činnosti školy
- Tematické plány učiva sledovaných předmětů
- Povinná dokumentace školy: vybrané třídní knihy školního roku 2000/2001, třídní výkazy, a katalogové listy žáků, personální dokumentace učitelů sledovaných předmětů, řád školy, s přílohami, rozvrh hodin, záznamy z jednání pedagogické rady ve školním roce 1999/2000 a 2000/20001, Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1999/2000
- Zápisy z provozních porad a z porad vedení školy
- Kompetence vedoucích pracovníků školy a pracovní náplně pro ročníkové učitelky 1. stupně
- Záznamy z jednání výboru SRPŠ a záznamy o individuálních jednáních s rodiči
- Plány hospitační činnosti vedení školy na školní rok 2000/2001
- Hospitační záznamy ředitele školy a zástupců za školní rok 1999/2000 a 2000/2001
- Statistické přehledy výsledků prověrek učiva jednotlivých tříd a závěrečné klasifikace od školního roku 1990/1991 do 2000/2001
- Přehled problémových žáků po stránce výukové k 1. 9. 2000
- Vybrané písemné záznamy žáků v sešitech a žákovské knížky a deníčky

ZÁVĚR

- *Sledované předměty se vyučují podle platných učebních dokumentů. Učební osnovy jsou průběžně plněny. V plánování a přípravě výuky zjistila ČŠI dílčí nedostatky. Rozvržení učiva na školní rok 2000/2001 provedli někteří vyučující formálně a bez potřebné kontinuity ve vzdělávání mezi jednotlivými ročníky.*
- *Personální podmínky výuky ve sledovaných předmětech na 1. stupni nejsou optimální. Podmínku požadované odborné a pedagogické způsobilosti zde nesplňuje pět učitelek. Tato skutečnost neovlivnila výrazným způsobem kvalitu výuky. Na 2. stupni je výuka sledovaných předmětů zabezpečena učiteli se stanovenou odbornou a pedagogickou způsobilostí.*
- *Materiální podmínky pro výuku jsou celkově na průměrné úrovni. Nedostatky byly zjištěny v dodržování psychohygienických zásad.*
- *ČŠI pozitivně hodnotí ve většině zhlédnutých hodin vhodnou volbu vyučovacích metod, organizaci práce žáků v hodinách, respektování jejich individuálního pracovního tempa a celkový přístup vyučujících k žákům. Rezervy byly zjištěny ve využívání rozmanitějších*

forem výuky, v účinnější motivaci a cíleném zaměření na rozvoj komunikativních dovedností žáků. Celkově byla ve vzdělávání negativa a pozitiva téměř v rovnováze.

- *Z hlediska dalšího rozvoje školy není zcela ujasněna její koncepce a priority. V organizačním zajištění výchovně-vzdělávacího procesu bylo zjištěno nedodržování obecně závazných právních předpisů. K vedení pedagogických pracovníků není v dostatečné míře využíváno metodických orgánů. Kontrolní systém se zaměřuje na průběh i výsledky výchovně-vzdělávacího procesu a poskytuje vedení školy dostatek informací pro řízení školy.*
- *Škola se výrazně prezentuje na veřejnosti, zejména činností dětského pěveckého sboru obohacuje kulturní a společenský život žáků a široké veřejnosti.*

Česká školní inspekce hodnotí celkově činnost školy jako průměrnou.

V průběhu orientační inspekce nebylo zjištěno neefektivní využívání finančních prostředků přidělených škole ze státního rozpočtu.

Vzhledem k četným a opakovaným negativním zjištěním a porušením obecně závazných právních předpisů nedošlo v období od konání komplexní inspekce v říjnu 1997 ke zkvalitnění řízení školy (viz inspekční zpráva čj. K-13-02-97/98-57).

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Zonna Němcová	Mgr. Zonna Němcová v. r.
Členové týmu	Mgr. Vojtěch Chromeček	Mgr. Vojtěch Chromeček v. r.
	PaedDr. Rudolfa Kukulová	PaedDr. Rudolfa Kukulová v. r.
	Jiří Sklenář	Jiří Sklenář v. r.
	Mgr. Viktor Verner	Mgr. Viktor Verner v. r.

V Šumperku dne 2. ledna 2001

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 17. ledna 2001

Razítko

Ředitel školy	Podpis
Mgr. Vladimír Severa	Mgr. Vladimír Severa v. r.

Předmětem inspekce bylo důležitější zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnoticí stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>
Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Okresní úřad Olomouc, referát školství	2001-01-31	135 050/01-05051
Zřizovatel: Obec Uničov	2001-01-31	135 051/01-05051

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	Připomínky nebyly vzneseny.